

Verslag participatieproces Zonnepark Dievelman

IX Zonnig BV
Schipholweg 103-105
2316 XC Leiden
The Netherlands

T: +31 88 8860808
www.ixzon.nl

KVK: 72457376

Inhoud

Inleiding – 3

1. Persoonlijk informeren omwonenden - 3

2. Bilaterale overleggen - 4

3. Digitale inloopavond - 6

4. Schriftelijke terugkoppeling - 7

5. Financiële participatie - 8

Inleiding

Het doel van procesparticipatie is om samen met belanghebbenden te komen tot betrokkenheid en wederzijdse eerlijke behandeling leidend tot een zo goed mogelijk geaccepteerd/gedragen plan. In het participatieplan (bijlage bij de intentieovereenkomst met de gemeente Berkelland) heeft IX Zon bij aanvang van het project de volgende processtappen beschreven:

1. Persoonlijk informeren direct omwonenden
2. Bespreken van een landschappelijke inrichtingsschets met omwonenden in bilaterale overleggen
3. Organiseren van een (digitale) inloopavond
4. Schriftelijke terugkoppeling

Dit document bevat een verslag van de wijze waarop bovenstaande stappen zijn uitgevoerd en tot welke resultaten dit heeft geleid. Tot slot wordt er in het hoofdstuk “financiële participatie” uitgelegd welke opties IX Zon heeft aangeboden om de lokale gemeenschap te laten meeprofiteren van de ontwikkeling van het zonnepark.

1. Persoonlijk informeren omwonenden

Om persoonlijk kennis te maken en een toelichting te geven op het initiatief zijn de direct omwonenden als “goede buur” persoonlijk op de hoogte gebracht van het initiatief. IX Zon is bij de betreffende adressen op bezoek geweest om persoonlijk kennis te maken en het initiatief toe te lichten. Ook zijn er afspraken gemaakt over het vervolgproces en zijn contactgegevens uitgewisseld.

Figuur 1 Adressen binnen de binnen 500 meter contour van het projectgebied

In het voortraject heeft de grondeigenaar persoonlijk de direct omwonenden op de hoogte gebracht, dit betreft de adressen in een cirkel van ruim 500 meter van het zonnepark. Vervolgens heeft IX Zon de 8 direct omwonenden benaderd, dat betreft nummers 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 18 in Figuur 1.

Het algemene sentiment was aanvankelijk niet positief, over het algemeen vanwege de ligging/uitzicht op het park. De omwonenden begrijpen echter allemaal de positie van de familie Harkink en hebben begrip voor de oplossing. De gesprekken boden voldoende ruimte om acceptatie te creëren met een constructieve oplossing.

Hieronder een samenvatting van de eerste reacties van de omwonenden:

- Een aantal bewoners wil de zonnepanelen liever niet zien, dus graag het zonnepark zoveel mogelijk uit het zicht te onttrekken.
- Een aantal bewoners maakte zich zorgen om daling van de woningwaarde.
- Een bewoner heeft aangegeven principieel moeite te hebben met zonnepanelen op waardevolle landbouwgrond.
- Een bewoner maakt zich ook zorgen dat het bosje/GNN verdwijnt waar een Wulp leeft. Er is verzekerd dat het bosje blijft.
- Een bewoner gaf aan de komst van het zonnepark te accepteren, mits er enige mate van compensatie is op een of andere wijze.
- Een bewoner heeft aangegeven het liefst wat grond te ruilen.
- Een aantal bewoners vindt het initiatief te veel in optelling bij het reeds vergunde zonnepark Batendijk.
- Een bewoner heeft aangegeven te genieten van het huidige uitzicht en is bang voor waardedaling van de woning.
- Een bewoner heeft aangegeven dat vrije doorgang voor dieren essentieel is voor acceptatie van het zonnepark.

De volgende afspraken zijn gemaakt:

- Omwonenden worden door IX Zon op de hoogte gehouden over het vervolgproces.
- Bij eventuele vragen en/of opmerkingen kan er altijd direct contact worden opgenomen met de projectmanager.
- Omwonenden ontvangen een inrichtingsschets met de uitnodiging om hierop te reageren. Ook latere uitwerking in de vorm van een (concept) landschapsplan wordt gedeeld.
- Bij eventuele planschade, ontstaan door het zonnepark, wordt dit vergoed door IX Zon.
- IX Zon doet het aanbod voor een omwonendenregeling.
- De naamgeving van het zonnepark wordt op verzoek van een omwonende gewijzigd.
- IX Zon zal de mogelijkheden voor het gebruik van de extensief agrarische gronden, lokaal beheer en een aantal agrarische zaken onderzoeken.

2. Bilaterale overleggen

Naar aanleiding van het eerste schetsontwerp, eerdere contacten met de omwonenden van het naburige zonnepark Batendijk en de persoonlijke gesprekken van de grondeigenaar zijn er diverse gesprekken gevoerd. Daarnaast is er veelvuldig e-mailcontact geweest met de direct omwonenden. Met de aangrenzende omwonenden van het Aamschot (ten noorden van het zonnepark) en de naburige ondernemer aan de Batendijk zijn er een aantal gesprekken en contactmomenten geweest over de landschappelijke inpassing en praktische zaken. Drie omwonenden gaven aan geen behoefte te hebben aan een persoonlijk gesprek.

Daarbij maakte het coronavirus het aanbieden van andere vormen van contact noodzakelijk. Ook ten tijde van de coronacrisis staat voorop dat mensen die een belang kunnen hebben bij het project de

mogelijkheid hebben om te participeren en dat mensen toegang hebben tot dezelfde informatie. In het persoonlijk contact is de mogelijkheid geboden om elkaar te ontmoeten met inachtneming van de RIVM-maatregelen of telefonisch en digitaal (bijvoorbeeld via Teams) te overleggen. Informatie (zoals landschapsplannen) zijn gemaild of hardcopy aan huis afgeleverd, zodat mensen hiervan tijdig kennis konden nemen. Ook heeft IX Zon getracht alle vragen te beantwoorden die zijn gekomen van belanghebbenden en is gezocht naar zo persoonlijk mogelijk contact, door te bellen, e-mailen en persoonlijk langs te gaan.

Het proces is als volgt geweest:

- De omwonenden zijn door de grondeigenaar en IX Zon persoonlijk geïnformeerd over het initiatief (zie vorig hoofdstuk).
- IX Zon heeft een gespecialiseerd bureau een landschappelijke analyse en inrichtingsschets laten maken en deze gedeeld met de omwonenden.
- Op basis van de inrichtingsschets is de inpassing besproken met de omwonenden en is er om input gevraagd (zie hieronder voor de samenvatting van de gesprekken hierover).
- Op basis van de input is een concept Landschapsplan gemaakt wat ook met de omwonenden is gedeeld. Reactie hierop was ook mogelijk, waarna er een definitieve versie is gemaakt door IX Zon.
- De direct omwonenden hebben een e-mail gekregen met een aanbod voor de omwonendenregeling gebaseerd op het RODE-beleid en vergelijkbaar met Zonnepark Batendijk. Een aantal bewoners heeft expliciet het verzoek gedaan om deze regeling (in tegenstelling tot bij Zonnepark Batendijk) individueel af te spreken.
- Daarnaast is er met een aantal omwonenden overlegd over eventuele waardedaling en/of planschade.

Hieronder een samenvatting van de gesprekken met buurtbewoners:

- Met name de zichtlijnen vanaf Het Aamschot, beweiding van koeien, de inpassing van de juiste beplanting en bomen en het zicht vanaf de hoger gelegen woning worden van belang beschouwd.
- Over het algemeen werd het voorstel met de zichtlijnen en robuuste invulling van de natuur op circa 4 hectare van het aangrenzende gebied gewaardeerd. Wel wilde men graag de zekerheid van beplanting die voldoende breed, minimaal 15 meter en op enige grootte/leeftijd bij aanplant.
- Er werd een duidelijke voorkeur uitgesproken voor aaneensluiting van het struweel en/of houtwal, zodat de zonnepanelen volledig niet zichtbaar zijn vanaf Het Aamschot. Het behoud van de historisch relevante boerderij en het behoud van het open zicht daarop wordt gewaardeerd in het ontwerp.
- Vanaf de Braakmansdijk is er zicht op een groot deel van het perceel, ware het op enige afstand. De bewoners/ondernemers aldaar vinden het zonde van de vruchtbare grond en hebben een voorstel gedaan voor inpassing. IX Zon heeft dit voorstel grotendeels overgenomen met invulling van de zichtlijnen en een poel aan de noordzijde van het zonnepark. De ondernemer wenst in praktische zin – indien mogelijk - gebruik te maken van de agrarische natuur en ook van de aanwezige kuilplaten.

De volgende afspraken zijn gemaakt:

- IX Zon en de ondernemer aan de Braakmansdijk zullen in een later stadium afspraken maken en vastleggen in een overeenkomst, in ieder geval voordat de vergunning wordt verleend.
- De beplanting en de zichtlijnen aan de zijde van Het Aamschot zijn aangepast om tegemoet te komen aan de wensen van omwonenden.

- Om meer duidelijk te geven over de aanleg en het beheer van de landschappelijke inpassing is een beplantingsplan toegevoegd aan het landschapsplan.

Naast de omwonenden zijn publieke stakeholders betrokken geweest bij het participatieproces. Met de gemeente (en diens adviseur het Gelders Genootschap) is het landschappelijk ontwerp afgestemd. Dit heeft o.a. geleid tot een robuuste natuurverbinding langs de west- en noordzijde en aanpassing van een aantal zichtlijnen naar hoger gelegen essen en de Leerinkbeek. Daarnaast is met de provincie gesproken om goede invulling te geven aan natuurontwikkeling binnen het plangebied. Ten aanzien van het onderhoud van de aangrenzende watergangen heeft overleg plaatsgevonden met Waterschap Rijn en IJssel (WRIJ). Een specifiek aandachtspunt dat hieruit is gevolgd is dat beplanting geen belemmering mag vormen voor de onderhoudsruimte van WRIJ.

Voorts heeft in een vroeg stadium een verkennend gesprek plaatsgevonden met de Gelderse Natuur- en Milieufederatie (GNMF). GNMF zag voor zichzelf geen rol in het ontwerpproces en heeft aangegeven graag een uitnodiging te ontvangen voor de inloopavond. Tot slot heeft er afstemming plaatsgevonden met de Gasunie in verband met een leiding aan de overzijde van de Leerinkbeek. De Gasunie heeft aangegeven een definitieve versie van het ontwerp te willen ontvangen om te toetsen of er sprake kan zijn van beïnvloeding van de leiding. De intentie is uitgesproken om hiervoor een vergunningsvoorwaarde op te nemen zoals ook is gedaan bij buurproject zonnepark Batendijk.

3. Digitale inloopavond

Voorafgaand aan de terinzagelegging van het voorontwerp is een digitale inloopavond georganiseerd op 14 mei 2020 van 19:00 tot 21:00. Wegens de omstandigheden m.b.t. het coronavirus is de inloopavond digitaal georganiseerd via YouTube, waarbij bezoekers een live stream konden volgen en op verschillende manieren vragen konden stellen.

Onderbouwing keuze voor YouTube

De keuze voor YouTube is om een aantal redenen gemaakt:

- YouTube is een zeer bekend kanaal – dat principe schept vertrouwen.
- Geen downloads nodig – dus geen systeembependingen of compatibiliteitsproblemen.
- Eén klik op de knop is voldoende om de presentatie bij te kunnen wonen.
- Via de chatfunctie kunnen mensen hun vragen achterlaten wanneer men een Google-account heeft, heeft men deze niet, dan ontvangen wij ook vragen via WhatsApp of SMS.
- De vragen blijven bewaard, dus kunnen ook eventueel achteraf nog behandeld worden.
- Bezoekersaantallen zijn eenvoudig te monitoren.

Bekendmaking van de digitale inloopavond

Alle omwonenden binnen circa 750 m rondom het projectgebied hebben een week voor de inloopavond per post een brochure ontvangen met een inleidende brief c.q. uitnodiging. Lokale en regionale kranten hebben circa 1 week van tevoren een persbericht ontvangen en daarnaast zijn de sociale media ingezet om de avond kenbaar te maken. Pers en alle raadsleden zijn uitgenodigd per e-mail, evenals de volgende belangenverenigingen:

- LTO Noord
- AGEM
- IVN Oost-Achterhoek
- VALA
- Gelderse Natuur en Milieufederatie
- Haarlo's Belang

Daarnaast zijn alle omwonenden binnen 500 m persoonlijk benaderd, geïnformeerd en betrokken bij het ontwerp van het landschapsplan. De omwonenden die aan IX Zon hebben laten weten dat ze niet

kunnen inloggen vanwege een gebrek aan ervaring met de techniek of vanwege werkzaamheden geen tijd hadden is aangeboden nogmaals een fysieke afspraak te maken om bijvoorbeeld het 3D-model te laten zien (uiteraard met inachtneming van de adviezen van het RIVM m.b.t. covid-19).

Verslag en meer informatie

Het verslag van de inloopavond, inclusief de presentaties die zijn gegeven, zijn gepubliceerd op de projectpagina <https://www.ixzon.nl/dievelman/>. Op deze website is voor het brede publiek tevens een aantal informatieve video's beschikbaar evenals een informatiebrochure en het complete landschapsplan.

Overleggen n.a.v. de digitale inloopavond

Naar aanleiding van de inloopavond is een aantal gesprekken gevoerd met omwonenden. Hieronder een samenvatting van deze gesprekken:

- Met de huidige en de toekomstige eigenaar van het erf is contact geweest over optimalisatie van het erf. Het inkoopstation is daarom verplaatst en ingepast tussen groenstroken/boschages. Een deel van de zonnepanelen aan de oostzijde is om deze reden verplaatst naar de zuidkant van het erf op ca. 10 meter afstand van de historische boerderij en langs de toegangsweg. Dit is ook afgestemd met de buurman aan de oostzijde.
- Er zijn zorgen dat de afscherming van het zicht vanaf de zuid-oostkant van het zonnepark onvoldoende is. Naar aanleiding hiervan is het beheer van het elzenhakhout specifiek omschreven in het landschapsplan om daarmee te borgen dat het elzenhakhout op ieder moment een afscherming vormt voor het zonnepark (het hakhout wordt in twee rijen beheerd waardoor het hakhout nooit in zijn geheel wordt afgezet. Er is op deze manier altijd een rij hakhout aanwezig aan de zuidzijde van het plangebied).
- Een omwonende/ondernemer had graag het perceel gekocht om het bedrijf voor zijn kinderen perspectief te geven. Daarnaast zijn er zorgen over knutten/muggen in de poelen in de strook langs de Leerinkbeek aan de zuid-westzijde van het zonnepark. IX Zon onderzoekt nog of hier mitigerende maatregelen voor zijn. Ook zijn er zorgen dat het waterpeil stijgt, dit is volgens IX Zon echter niet aan de orde. Tot heeft IX Zon aangegeven om graag mee te denken over het volleggen van bedrijfsdaken en dat hiervoor ook de inkoopregeling bedoeld is (zie hoofdstuk "financiële participatie" in dit verslag).

4. Schriftelijke terugkoppeling

Gedurende het maakproces van het ontwerp en het landschapsplan zijn conceptversies met de omwonenden binnen een straal van 500 meter rondom het plangebied gedeeld. Ook is het voorontwerp dat twee weken ter inzage heeft gelegen gedeeld met de bredere omgeving, onder andere via de projectpagina op de website van IX Zon.

Naar aanleiding van de terinzagelegging van het voorontwerp zijn drie inspraakreacties ingediend. Hierin is onder andere gevraagd om een betere afscherming van het zicht op het zonnepark aan de kant van de watergang Bekkenutte. Naar aanleiding hiervan is besloten om het beheer van het elzenhakhout specifiek te omschrijven in het landschapsplan en daarmee te borgen dat het elzenhakhout op ieder moment een afscherming vormt voor het zonnepark. Het hakhout wordt in twee rijen beheerd waardoor het hakhout nooit in zijn geheel wordt afgezet. Er is op deze manier altijd een rij hakhout aanwezig aan de zuidzijde van het plangebied.

De volledige inspraaknota op het voorontwerp is te raadplegen via de gemeente Berkelland.

5. Financiële participatie

IX Zon biedt de (directe) omgeving 3 verschillende mogelijkheden om financieel te profiteren van het zonnepark, gebaseerd op het RODE-beleid¹:

1. Omgevingsfonds, waarin de omgeving geen financiële tegenprestatie hoeft te leveren;
2. Crowdfunding, waarin de omgeving direct investeert in het zonnepark;
3. Collectieve inkoop van zonnepanelen.

Hieronder worden de mogelijkheden toegelicht:

Optie 1: Omgevingsfonds

Het doel van dit fonds is het acceptatie voor dit project te vergroten en duurzaamheid stimuleren rond het zonnepark. Hiervoor reserveren we een bedrag per opgewekte MWh die het zonnepark gemiddeld produceert.

Er zijn twee manieren waarop IX Zon het fonds kan vormgeven:

1. Een jaarlijks bedrag uitkeren gebaseerd op de NWEA-gedragscode en het RODE-beleid.
2. De jaarlijkse bedragen netto contant maken en eenmalig uitkeren bij de start van de exploitatie van het park.

IX Zon heeft geen voorkeur voor optie 1 of optie 2. Echter, in diverse gesprekken is geconstateerd dat een bedrag eenmalig uitkeren bij de start van het zonnepark als prettiger wordt ervaren, omdat men dan bijvoorbeeld direct de maatregelen kan aanschaffen om het huis te verduurzamen. Maar als de algemene consensus is dat het bedrag jaarlijks over de levensduur dient te worden uitgekeerd staat IX Zon daar ook voor open, voor IX Zon is het effect van jaarlijks uitkeren of het bedrag netto contant maken hetzelfde. Het voorstel is om het uitgekeerde bedrag te besteden aan duurzame maatregelen. Op deze manier wordt met het zonnepark bijdragen aan een meer duurzame buurt.

Proces

Het omgevingsfonds is bedoeld voor de omwonenden van het zonnepark. Wie daarin betrokken worden en hoe een fonds wordt verdeeld is specifiek per project, waarbij het uitgangspunt is dat de mensen die de meeste effecten hebben van het zonnepark ook de meeste voordelen hebben.

Optie 2: Contouren van de crowdfunding

Bij voldoende animo om mee te investeren in het zonnepark middels crowdfunding zal IX Zon een campagne opzetten. Er wordt, afhankelijk van het aantal panelen, een maximaal crowdfunding bedrag bepaald. Deelnemers kunnen een bedrag (ongeveer €250) inleggen en krijgen jaarlijks een rentebedrag uitgekeerd. Wanneer iemand mag instappen hangt af van de woonplek ten opzichte van het park. Binnen een straal van 1 km kan men eerder instappen en krijgt 1% meer rente. De cijfers hieronder zijn een voorbeeld van hoe zo'n obligatielening eruit kan zien voor een zonnepark van circa 10 hectare.

¹ Het RODE-beleid is het beleid van de gemeente Berkelland voor energieprojecten. Meer informatie over RODE is te vinden op de website van de gemeente of via het algemene nummer van de gemeente.

Contouren financiële participatie

Vorm:	Achtergestelde lening/obligatie
Inleg:	van €250.- tot ca. €10.000.- per huishouden of bedrijf
Looptijd:	10 jaar
Rente indicatie:	3.5% per jaar en voor direct omwonenden 4.5% per jaar
Aflossing en rente:	per kwartaal, annuïtair/lineair
Inschrijving:	vanaf medio 2020
Beheervergoeding crowdfunding platform:	ca. 0,5-0,8% per jaar, dit is reeds inbegrepen in het rentebedrag

€10.000 is een indicatie bedrag (meer is bespreekbaar), maar het doel is vooral dat iedereen in de buurt die wil meedoen, mee kan doen. De intentie is om 50% van het eigen vermogen op te halen met crowdfunding, en de buurt krijgt daarin een voorrangpositie. Naar verwachting gaat het dan om een totaal investeringsbedrag van circa 350.000 euro. Gezien dit bedrag, en het beperkt aantal huizen in de buurt is het zeer denkbaar dat een grotere investering mogelijk is, indien iemand dat graag zou willen.

De lening zal worden uitgegeven via het platform Oneplanetcrowd.nl, zonnepanelendelen.nl, duurzaaminvesteren.nl of een vergelijkbaar platform. Dit is een platform gespecialiseerd in de uitgifte van leningen of converteerbare leningen in duurzame energieprojecten en bedrijven. Oneplanetcrowd.nl heeft hiervoor de benodigde AFM-vergunning.

Optie 3: Collectieve inkoop zonnepanelen

De omgeving van het zonnepark Dievelman kan profiteren van de inkoopvoordelen (in prijs en kwaliteit) van IX Zon bij de realisatie van het zonnepark. De panelen worden tegen kostprijs plus een opslag voor aansprakelijkheid aangeboden.